

SLOVENSKI NAROD.

Stuhaja vsak dan sveček, izimski nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brč pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četr leta 8 gld., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr,

na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za osnanila plačuje se od tetiristopne petit-vrste po 6 kr., ce se osnanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnosti naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. vse administrativne stvari.

Državni zbor.

Na Dunaju, 16. novembra.

Generalna debata o državnem proračunu se je začela danes in bo najbrž dognana v prihodnjih dveh sejah. Stranke bodo gotovo s svojega stališča pojasnjevale politični položaj, vendar pa ni misliti, da bi se vsled te debate premenila parlamentarna konstelacija. — V današnji seji odgovarjali so ministri tudi na razne zanimive interpelacije.

Začetkom seje naznani predsednik, da se je posl. Nedella odpovedal mandatu, da torej odpade razprava o njegovi aféri.

Ministerski predsednik grof Taaffe odgovarja na razne interpelacije, mej njimi tudi na interpelacijo posl. Bortolija o izgredih pri zadnjih občinskih volitvah v Pomjanu, glede katerih pravi, da je interpelant navedel mnogo neresničnostij, in da so bili izgredniki sodno kaznovani. Minister želene brambe grof Welsersheimb odgovarja na interpelacijo posl. Tilscherja radi trpinčenja vojakov, trdeč, da so bile interpelantove pritožbe neresnične. Pravosodni minister grof Schönborn odgovarja na interpelacijo Plenerjevo glede oprostitve mizarskega pomočnika Bosaka, toženega, da je v Pragi streljal iz revolverja na nekatere pasante, ki so mej seboj nemški govorili. Minister pravi, da je bilo procesualno postopanje popolnoma korektno. Porotniki so toženca spoznali nekrivim, ker so pri glavni obravnavi zvedenci priznali, da je toženec slaboumen in vsled obilno povzite pijače bil še bolj zmešan in ni vedel kaj dela. Izvajanja interpelantov o pravni varnosti v Pragi so brez podlage; če bi se kje primerilo kaj, iz cesar bi bilo moči sklepati, da porotniki ne sodijo pravično, storila bi vlada koj vse to, kar ji dovoljuje zakon. — S tem odgovorom ministra moral se je Plener zadowoliti; perfidna njegova interpelacija bila je samo udarec v vodo. Ko je še naučni minister baron Gautsch odgovoril na nekatere interpelacije, začelo se je čitanje na novo stavljenih interpelacij, potem pa je predlagal posl. dr. Lueger, naj se začne debata o vladnem pojasnilu glede glasne molitve v ljudskih šolah Dunajskih, kar pa je zbornica odklonila. Posl. dr. Lang predлага za imunitetni odsek, naj se dovoli sodno postopanje zoper poslanca Šupuka, čemur zbornica pritrdi.

LISTEK.

„Debut baronese W...ove.“

(Izvirna novelica. Spisal Ivan.)

Ni se prav dolgo temu, kar so lepili nekega jutra po širni rezidenci velike plakate. Ljudje, sveda boljši krogi, so kar postajali in glasno čitali 8. točko vsporeda: „Debut baronese E.W...ove.“

„Kaj, baronese W. v cirkusu?“

„Ni mogoče!“

„Tu stoji tiskana s polnim imenom!“

„Ali jo pozname?“

„Seveda!“

„Kaj jo je neki dovedlo do tega koraka?“ vprašal je nekdo v ozadji.

„Ali ni bila zaročena z grofom — eh, eh, kako se že imenuje? — z grofom, eh ...“ trudil se je kavalir ter tlacič monokel pod osivele obrvi desnega očesa.

„Morda, znano mi ni,“ dodal je hladno tretji. Ta prizor se je ponavljal tisti dan še čestokrat.

„Kaj jo je neki dovedlo do tega koraka?“

* * *

V generalni debati o proračunu oglasi se prvi klerikalni poslanec Kaltenegger ter pravi, da bo glavni predmet njegovemu govoru šola. Šolarji, ki pridejo iz sedanje šole, ne znajo niti pisati niti čitati. Štajerski učitelji pripravljajo spis, kateremu je namen, oživiti ginevajoči patrijotizem. Tako imenovane polkovne pripovedke zbrane se bodo in razširjale v popularno pisanih knjigah, da se bo mladina navduševala za junake čine vojakov. To je potrebno, ker se socijalizem tudi v vojski nevarno razširja. Kako naj vojak ceni prsego, če misli: Ako hočem verjeti, da je Bog, potem je; ako nečem verjeti, ga pa ni. Ali so otroci v verskem oziru trdni, za to se naša šolska oblastva ne brigajo nič. Avstrijski katoliki morajo molčati kakor psi. Govornik upa, da bodo viteški Poljaki, ki so že jedenkrat rešili Avstrijo v veliki nevarnosti, pomagali v boju za versko šolo. Celo preveseli Dunaj vzdramil se je zadnji čas in rešil svoje, nesramno teptano pravo.

Posl. dr. Fanderlik, moravski Staročeh, pravi, da je njegovemu govoru namen, pojasniti razmerje mej vlado in moravskimi Staročehi. Pri pregledovanju proračuna je videti, da ne žanjejo tisti, kateri so sejali. Ugodni budget omogočil je finančnemu ministru, lotiti se regulacije valute in davčne reforme. To je rezultat delovanja prejšnje parlamentarne večine. Temu delovanju upirala se je samo gospodstvaželjna levica. Železni obroč je sedaj strt in levica ima na vlado mnogo upliva. Moč te stranke je velika. Z mnogih strani se nam priporoča, naj začnemo principijelno opozicijo zoper vlado, a to bi bilo le nasprotnikom v korist. Jedino sredstvo, zmanjšati veljavno levico, je obnovitev desnice. Grof Taaffe moral bi sam na to misliti, a mestu tega slabši stranke bivše desnice. Za češki narod je največje važnosti, da ima v ministerstvu svojega zastopnika. Nemci imajo ministra-rojaka, čeprav je velik del nemškega naroda v opoziciji proti vladi. Ker so vsled odstopa barona Pražaka garancije izdatno zmanjšane, izjavlja govornik, da bodo odslej on in somišljeniki njegovi vse vladne predloge presojali in ne samo s stvarnega, ampak tudi s političnega stališča. Le s tem pridržkom glasovali bodo za to, da se začne specijalna debata.

Brezsapno, bledega obraza prihitela je baronessa W. po stopnicah rodbinske palače ter ustopila v salon.

„Kje je mamá?“

Služkinja se dela, kot bi ne bila čula tega vprašanja ter hoče še nadalje brisati prah raz klavir, na katerem ga seveda niti trobice ni bilo.

„Kje je mama, vprašam, govor!“

„Kje so milostna gospa baronica? Kje? Odpeljali so se v pohode!“

„Nesramna predrnica ti!“ vskrikne mlada dama, „mamá je doma in imá pohode. Kaj ne, nekaj srebrnjakov zavezalo ti je jezik, zaprlo ti oči in ušesa, da ne vidiš in ne slišiš ničesar!“

Rekši skoči proti budoirju baronice, a vrata so zaklenjena znotraj.

Bliskoma pa je bila baronessa na koridoru pred vratimi vodečimi z druge strani v budoir. Tudi ta so zaklenjena. A v tem trenotku zaškriplje ključ in menj vrati se prikaže baronica W. Baronessa je dobro zapazila, da je mlada in krasna vjena mačeha potisnila nekoga nazaj v sobo.

„Ah, ali si že nazaj? menila sem —“ in hitela jej je naproti, hoteč jo odvesti zlahka v salon —

Časih so nam volilci naudušeno pritrjali, če smo tako glasovali. Naudušenost je izginila, nadeje ostale so neizpolnjene, največji naši nasprotniki dobili so nevaren upliv na vlado. V takih razmerah moram z obžalovanjem konstatirati, da to glasovanje ni izraz za upanja. (Živo pritrjevanje mej so-mišljeniki.)

Posl. dr. Tuček, moravski Mladočeh, pojašnjuje, kako intenzivno in dosledno germanizuje vlada Moravo. Češki narod gleda na vlado z največjo nezaupnostjo. V moravskem deželnem zboru je najbolje videti, kako nasprotna je vlada Čehom. Dokler nima v tem zboru češki narod naravne večine, ni moči verjeti, da mu je vlada naklonjena. V moravskem deželnem zboru imajo odločilno moč vsaki vladni poslušni veleposestniki, tisti, ki so ustavovercem služili trinajst let. Nezaupnost do vlade je torej utemeljena. Nemci na Moravi uživajo vladno podporo tudi v pozicijah, do katerih nimajo nikake pravice in to na troške češkega naroda. Govornik obljubi, da bode natančno dokazal, kako vlada v šoli in v uradu in v vsem javnem življenju postopa zoper Čehe, prav kakor mačeha, ter odpira „skaljenemu nemštvu“ vrata na stežaj. Vlada se ni samo pridružila sovražnikom naroda češkega, postavila se jim je na čelo in prevzela vodstvo, kar je vidno že iz tega, da ni dala baronu Pražaku naslednika. Govornik izjavil je končno, da stoji na stališči državnega prava češkega in da se bodo češki Moravani začne vedno in z vso odločnostjo borili, dokler je ne dosežejo. (Demonstrativno ploskanje; Mladočehi kličejo živahno: Vyborně.)

Posl. dr. Ferjančič obžaluje neprijazno postopanje vlade zoper slovenski narod. Narod ima vse, kar je dosedaj dosegel in kar je storil za napredok, samo sebi zahvaliti, vlada ga ni podpirala, narobe, še oviral ga je. Govornik razpravlja obširno o premembri pri deželnih vladah na Kranjskem. Prejšnji deželní predsednik ni podpiral narodnega napredovanja, on se samo naravnemu razvoju ni upiral. Popolne premembe političnega položaja na Kranjskem tudi Winklerjev naslednik ne bo proučil, ker za to nima dovelj moči. Želeti pa je, da bi ne porabil svojega upliva Slovencem v škodo, ampak po vzgledu svojega prednika deloval jednakov pravično Slovencem in Nemcem. Pri oblast-

,menila sem, da te celo dopoldne ne bo domov. Ali kaj ti pa je? Ti si bleda, takó razburjena? Kaj se ti je pripetilo, govor! morda si — —“

V tem pride grof Z. iz salona na koridor.

„Glej, Evelina, hotela sem ti takoj povedati, tvoj ženin te je hotel posetiti —“

Tedaj pa je odlegla baronesi togota in jezik se ji je razvozljal.

„Mene? mamá, mene?!“ vskriknila je.

„Seveda, Evelina, koga družega neki?“

„Draga moja, menil sem, da danes, ko takó dežuje zunaj, ne boš šla k jahalnemu učitelju in sem — in —“ jecljal je grof Z. hoteč poljubiti baronesi roko.

„Proč od mene! ne dotaknite se me!“ dé bleda baronessa uprši desnico z bihem ob bok ter stopi z levo nogo nekoliko naprej.

„Ha, ha! gospod grof, ljubezen do mene vam je bila le krinka, pod katero ste skrivali podlo ljubovanje — vi ljubite — ženo mojega očeta!“

„Ali Evelina! kaj govorиш?“ vikne prestrašena baronica — in njeni prej rudeče lice je obledelo — „za Boga!“

„Ni se vama treba opravičevati, opaževala sem

vih na Kranjskem dobiva načelo o nemškem uradnem jeziku vedno več veljave. Koroški deželni odbor zavrnil je slovensk dopis, češ, da je njega uradni jezik nemščina. (Posl. Steinwender: To je naravno. — Živahno ugovarjanje slovenskih in mlađeških poslancev.) Obveljala je zahteva deželnega odbora, čeprav je na Koroškem tretjina prebivalstva slovenske narodnosti. Kakšen krik in vik bi nastal, da zavrne kranjski deželni odbor kakov nemški dopis. (Posl. Steinwender: Tega se ne bode predrznili storiti.) Govornik dokazuje s fakti, kako se pri uradih na Kranjskem potiska slovenščina v kot, čeprav je zahteva, da mora vsak uradnik znati jezik, v katerem mu je občevati, povsem naravna. Isto tako se ne da slovenskemu jeziku po zakonu pristeče mu pravo niti pri državnih železnicih niti pri pošti. (Ta od slovenskih poslancev simpatično in z odobravanjem vzprejeti govor priobčimo v celoti).

Posl. dr. Dyk pravi, da proračun ni vreden kritike, ker se ne ozira niti na najvažnejše ekonomične potrebe. To je najnevarnejši deficit. Ako zmatra vlada, da potrosi preveč, če meji državne služabnike razdeli jeden milijon goldinarjev, potem pač ni govoriti o prebitku. Naroda češkega napredovanje se od strani vlade ne pospešuje, ampak le umetno ovira. Govornik se bavi potem z interpelacijo Plenerjevo o razsodbi Praških porotnikov in pravi, da je ta interpelacija pravi hujskajoči atentat. Na čelu interpelantov čitali je ime plem. Plenerja, ministerskega šunu in večnega ministerskega kandidata. Ali ga je bil obsečil duh pokojnega dra. Knotza? Kjer so Čehi v manjšini, so brezpravni in v največji nevarnosti, kjer pa so v večini, splošujejo nemške minoritete. Navzlic temu se ogliši plem. Plener in nas slika kot narod, ki hrepene po nemški krvi. Govornik se izreče zoper proračun.

Debata se na to zaustavi; pred koncem seje interpelira dr. Ebenhoch še radi kršenja nedeljskega počitka na Dunaju.

Pribudnja seja jutri v četrtek.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 17. novembra.

Češki konservativci.

Katoličko-politično društvo za kraljevstvo Češko zborovalo je predvčerajšnjim v Svinih Trhovih. Predsedoval je shodu brat pravosodnega ministra grof Karol Schönborn. V svojem ogovoru rekel je meji drugim: Trditev, da vera in politika nimata nič vkljupnega, je kriva. Mi nismo samo katolički, ampak tudi politično društvo, moramo torej imeti poleg katoličkega tudi političen program in imamo ga. Za ravnočravnost potegovali smo se vedno in isto tako za samostalnost Češke in za pravice stanov. Zvezati se moremo samo s strankami, katere so popolnoma jedine z nami tudi v religioznih stvareh, v posamnih slučajih pa se moremo združiti z vsako stranko, če je dotična politična reč v soglasju z našim političnim programom.

Konec ogerski krizi.

Novo ministerstvo je sestavljeno, ker je prevezel portfelj notranjih rečij izvrsten organizator Hieronymi. Vsi drugi ministri, izvzemši Szaparyja obdržali so svoje portfelje, pridružil se jim je le še

vajajo že dle časa, treba je bilo le prilike, da vama potegnem kinko raz obraz, in ta prilika nudila se mi je danes. Ha, ha, gospod grof, pač sem jezdila k učitelju in se vrnila v navadnem izvoščiku ter sedela v vozu onstran ceste, opazuj, kdaj boste vstopili vi — vi gospod — — — Oh, ubogi moj oče — nesrečna mamá, zakaj si me zapustila ter šla na boljši svet! Dala si prostor tej-le — o moj Bog! — in hotela je udariti z bičem po grofu, a omahnila je brez zavesti na divan.

„Ostavite nas!“ reče baronica grofu, ki se je tudi pokoril temu ukazu.

„Urvajte si kravato,“ zakliče še za njim.

Baronesa se je kmalu zavedla.

„Oh, Evelina, odpusti mi, če imaš le količaj usmiljenja z menoj, varala sem te!“ prosila je svojo pasterko baronica na kolenih pred njenom posteljo kleče, „ne izdaj me očetu!“

„Če vas ne izdam, gospa baronica, storim to le zaradi svojega očeta, nočem mu greniti življenja. Oh ubogi, moj dobri oče... oh, kako sem nesrečna! — Pustite mi roko, ne močite je s solzami, ki me pekó kot strup, ker so binavske — toda molčala bom, gospa baronica.“ In sveto je molčala — očetu na ljubo. —

(Konec prih.)

grof Tisza kot minister ali latere. Jedino hrvatski minister Josipović se še ni dal pregovoriti, a mestu njega pripravljen je ustopiti v vlogo grof Teodor Pejačević. Nekaterim strankam in frakcijam tudi novo ministerstvo ni po volji, čuje se že klic: To je ministerstvo Tiszino, imenovano Wekerle. Danes predstavil je Wekerle cesarju nove ministre, ki storé jutri objubijo. Za nekaj časa bila bi torej situacija rešena, dokler ne pridejo zopet na vrsto kočljiva vprašanja, kakor prememba uprave ali ciljni zakon.

Zanimiva enunciacija.

Včerajšnja „N. Fr. Pr.“ priobčuje poročilo nekega svojega sotrunda, kateri je imel priliko govoriti z visokim ruskim državnikom o razmerju med našo monarhijo in Rusijo. Dotični državnik je rekel, da je vzprejem careviča na Dunaji naredil v ruskih oficijskih krogih najboljši utis in potem dokazoval, kako lahko bi bilo doseči sporazumljenje med temi državama. Bosna in Hercegovina to je za Rusijo rešeno vprašanje, v katero se ne bo utikala; to vedo na Dunaji tako dobro, kakor v Peterburgu. Drugače je z Bolgarijo, glede katere je avstrijska politika nastala samo iz antagonizma proti Rusiji. Porazumljenje med Avstrijo in Rusijo ni samo dobro, nego tudi mogoče. O rusko-nemškem zbljanju se ne da več govoriti. V Bolgarski nima Avstrija čisto nič iskati. Če Bolgarska za Nemčijo ni vredna kosti jednega grenadirja, potem gotovo ni vredna, da je Avstrija radi tega prouročila nasprotstvo meji njo in Rusiju. Gospodarska konkurenca je neizogibna in Rusija se ji ne bo uprlala, a v politične razmere v Bolgariji bi se Avstrija ne smela umešavati. Porazumenje je prav lahko mogoče, ker se mu na Ruskem nihče ne protivi, ker smo si Rusi v svesti, da bi se nam ne nastavljale pasti, kakor v Berolini. Čim bi Avstrija potegnila svojo roko iz Bolgarske, lahko bi prijateljsko segla v roko Rusiji.

Vznanje države.

Francoska kriza.

O svojem času osnovana družba za zgradbo panamskega kanala gospodarija je skandalozno, zapravila veliko milijonov, tako da je javno mnenje vedno odločneje zahtevalo, naj se stvar sodno preišče. Vlada je hotela obvarovati starega Lessepsa, a pravosodni minister Ricard izjavil je pri neki interpelaciji, da je na lastno odgovornost zaukazal državnemu pravniku, naj začne sodno postopati zoper vse osnovatelje panamske družbe. Večini ministrov ni to po volji, ker se boje skandalozne pravde. Vsled tega se sodi, da bo skušal Loubet na spremeniti način dobiti od parlamenta nezaupnico, da se bo mogel umakniti. Daues ali jutri se začne v zboru posvetovanje o novem tiskovnem zakonu. Loubet bude zahteval, naj se mu izreče zaupanje, a formuliral bo najbrž to zaupnico tako, da mu je zboru nikakor ne bo mogla votirati, vsled česar bo podal demisijo.

Razmere v Belgiji.

Demonstracije, shodi, obhodi in manifestacije za splošno volilsko pravo so na dnevnem redu, kravati pretepi meji delavci in redarji so že nekaj načadnega, a vendar klerikalci in liberalci niti ne misijo na to, da bi ustregli tiratjam velikanske večine prebivalstva. Delavci v večjih mestih, posebno v Bruselju, Antverpenu in Gentu razburjeni so do skrajnosti in se navdušujejo za revolucijo. V Antverpenu našli so te dni dinamitno bombo, na srečo, še predno je eksplodirala Iz drugih krajev se čuje, da so si anarhisti prilastili večje množine dinamita. To so žalostni znaki.

Angleška in trojna zveza.

Sotrudnik Berolinskega lista „Neueste Nachrichten“ imel je priliko, govoriti z znamen angleškim državnikom Charlesom Dilkejem o razmerji Angleške in trojne zveze. Dilke je povdarjal, da prejšnji vodja angleške vlade, Salisbury, je sicer gojil simpatije za trojno zvezo, da pa nikdar ni prevzel nikakeršnjih obvez. Gladstone ni za trojno zvezo unet, a tudi nasprotnikom trojne zveze ni nič preveč naklonjen. Razmere na Ruskem mu niso všeč in tudi za svobodomiseln Francijo se ne more naučiti, ker ji ne zaupa popolnoma. Končni smotter vse Gladstoneove politike je ohranitev miru, zlasti neče, da bi se Angleška utikala v kontinen-talne homatije. — Dilke je pristaš Gladstonev, a nekoliko radikal.

Dopisi.

Iz Ribniškega okraja 12. novembra.

[Izv. dop.] (Izjave za preuzvišenega knezoškoфа.) Iz „Slovenca“ izvemo, da so po znanem vzorcu skovane izjave „zaradi vedno se širajočih zlobnih napadov na našega premil. knezoškoфа“ podpisali tudi občini Loški Potok in Struge v našem okraji. Mi poznamo dotične, sicer časti vredne možé, ki so baje podpisali, odnosno podkrižali te izjave, ter vemo, da nihče izmej njih ni imel prilike poučiti se o tem, kako in kje se je napadal naš knezoškoф. Kolikor nam je znan, je k večjemu jednem izmej njih zajemal svoje informacije iz časnikov in še to samo iz kalnih virov „Slovenčevih“. Kolike veljave morejo imeti take izjave, je lahko

videti razsodnemu človeku. Ne sodite brez dokazov, da ne boste sojeni. Pomilujemo spoštovane občinske može, da se dajo tako slepiti in za nos voditi, pomilujemo pa tudi gospode, ki se pečajo s takim poslom, mesto da bi moralo širili v narodu. Prašamo jih: kako morejo soditi o „Slov. Narodu“, kojega ne čitajo in ne smejo čitati? Kdor pazno čita „Slov. Narod“ in „Slovenec“ in kdor more še kolikaj objektiven biti, mora priznati, da „Slov. Narod“ že mnogo let ni pisal tako mirno in stvarno, kakor baš letos. In kaj je dosegel s tem? To, da ga „Slovenec“ še ni nikoli tako strastno napadal, kakor sedaj. Toliko strasti in zavijanj še nismo čitali v slovenskih časnikih, kakor poslednje mesece v „Slovenca“, in glasoviti ligaši si celo drznejo predbacivati drugim „zlobne napade“. Kdor čita samo „Slovenca“, mora v istini misliti, da se grozni komploti snujejo proti našemu škofu. Ako se drzne kdo reči, da ta ali oni škof ni unet za naš narod, je to že zloben napad, neodpusten greh. Kdo more trditi, da so vsi škofje v narodnem vprašanju (o verskem ne govorimo) jednaci mislij? Ako se v tem ne strinjajo vsi, kateri imajo pravo? Primerjajte le škofe Missio, Flappa, Strossmajerja in ogrskega kneza-primasa Vaszaryja, kako različno sodijo o narodnih vprašanjih. Od nas pa zahtevate, da se tudi v narodnih zahtevah absolutno podvržemo mnenju naših škofov.

Dr. Mahnič piše: Kar nas učé naš škofje, ne vprašajmo, kaj, zakaj ali kako, ampak verujmo slepo in brezpogojno. Ta nauk ste raznesli tudi na politično polje ter zahtevate od nas slepo in brezpogojno pokorščino. Kdor se temu ne more udati, blatite ga v narodu kot brezverca, koristolovca itd. S takim naukom nas morajo pripraviti gospodje „ligaši“ ob vso vero v njihovo moralo, katera jim vidno peša.

Iz občinskega sveta Ljubljanskega.

V Ljubljani, 15. novembra.

(Dalje.)

Občinski svetnik dr. Staro poroča v imenu personalnega in pravnega odseka o naloženju glavnice Jarneja Sallocherja dijaške ustanove. Novci te ustanove bili so naloženi na zemljiščno obveznico hrvaško slavonsko, katera pa je bila pred kratkim izzrebana. Gotovina, ki se je dobila, iznosa 7335 gld. 55 kr. in nasvetuje poročevalcu, da se za ta denar nakupi jednotna državna renta, katera daje najboljše obresti. Občinski svet pritrdi.

Obč. svet. Gogola poroča v imenu pravnega in personalnega odseka o c. kr. finančnega ministerstva odlok glede obrokov za plačevanje domarince v Ljubljani. Mestni zbor je prosi, ker se zadnja dva obroka plačevanja davka (1. julij in 1. oktober) ne vjemata z novim plačilnim obrokom za domarino (1. avgust in 1. november) da se ta prenaredi in spravi v soglasje s plačilnim obrokom, sedaj veljavnim v Ljubljani. A finančno ministerstvo odgovorilo je po dveh letih, da ne more ugrediti tej prošnji. Poročevalci nasvetujejo, da ker se o dotični postavi dela izjema za Tirolsko deželo, kjer se pobira domarina ravno v istem času, za kateri prosi tudi stolno mesto Ljubljansko, da se občinski zastop obrne s prošnjo do državnega zobra, da se dotična postava tudi za stolno mesto Ljubljansko v zaželenem smislu prenaredi.

Obč. svet. vit. Zitterer se jako čudi, da vlada neče ustreči upravičeni želji Ljubljanskega prebivalstva. Saj je isti to vendar vse jedno, ali dobi dotične novce mesec preje ali pozneje.

Podžupan Vaso Petričič je mnenja, da je nepravično, da bi moral hišni posestnik prej plačati, predno dobi od stranke plačilo.

Obč. svet. dr. Majaron-u ne zdi se stilizacija predloga posebno srečna. Ako se sklene na državni zbor peticija, oddala se bode peticiskemu odseku in tam bode pokopana in najbrže nikdar več ne bo prišla na dan. Bolje je, se obrniti do vlade, katera lahko predloži popravljeni zakon v tej zadevi državnemu zboru. Peticiski odbor državnega zobra itak ne bode storili drugega, ako ugodno reši prošnjo občinskega zastopa, kakor da bode vlado pozval, naj predloži načrt take postave. Zategadelj je govornik mnenja, da se je še jedenkrat obrniti do vlade s tako prošnjo, ali pa naprositi državnega poslance stolnega mesta, da sam predloži v državnem zboru načrt Ljubljanskemu mestu v tej zadevi ugodne postave.

Poročevalci obč. svet. Gogola opomni, da ponovljena prošnja na vlado ne bode dosti pomagala, kajti tam se je že brez uspeha prosilo, tudi naš državni poslanec ne bode sam dosti opravil, zato je najbolj umestno, obrniti se na državni zbor, isti zamore prošnji občinskega sveta ustreči.

Pri glasovanju vzprejme se predlog poročevalca pravnega in personalnega odseka Gogole, da se je obrniti na državni zbor.

Obč. svet. Zagor poroča za policijski odsek sledete:

1. Mestni magistrat se pooblasti, da izroči po predidoči temeljiti popravi brizgalnico starega kraja, nahajajočo se v poslopiji tik Gradašice, pod Ljubljano spadajočim barjanom — v brezplačno porabo.

2. Brizgalnica naj se izroči v varstvo posestniku Matevžu Vidmarju v Črni-Vasi.

Svoj predlog utemeljuje poročevalec s tem, da barjanom za slučaj požara zaradi velike oddaljenosti ni mogoč pravočasno priti na pomoč.

Obč. svet. Velkovrh nasvetuje, da bi se tudi sod za vodo, kateri stoji nerabiljen v Strelških ulicah, dal barjanom v porabo k brizgalnici.

Obč. svet. vitez Zitterer podpira nasvet in pristavi še, da bi se tudi vse gasilno orodje itd., katero je spravljeno v shrambi za gasilne stvari ob Gradašici, oddalo barjanom, seveda, ko se je pravilo.

Obč. svet. Prosenec pa je mnenja, naj bi se ne sklenilo, da se da brizgalnica kaki gotovi osebi v sbrambo, ampak da se dá sploh na barje pripadajoči občini Ljubljanski.

Zupan Grasselli opomni, da se bodo stare klake i. t. d. prav rade volje dale barjanom, kajti razpadajoče poslopje za spravo gasilnega orodja pri Gradašici, katero je danes čisto nepotrebno, se bode itak podrljo in to kmalo, ko se tja prestavi most čez Gradaščo kamor itak godi. Pri glasovanju sprejme se policijskega odseka predlog.

Obč. svet. Kunc poroča za policijski odsek o prošnji za premestitev žitnega semnja s Poljan na Križevniški trg. 32 posestnikov okolice Križevniškega trga in istega samega, kateri so ob svojem času zložili 2500 gld. prinosa, da se je porušila v oblepšavo mesta na tem kraji sredi Križevniškega trga stojeca Gačnik-ova hiša, prosijo, da se žitni trg premesti. Poročevalec smatra prošnjo popolnoma utemeljeno, kajti gotovo bi prebivalci tega okraja ne zlagali toliko novcev, da niso upali dobiti tudi kak večji promet na vrejeni prostor. Poročevalec je teda mnenja, naj se prošnja usliši, ker Poljančanom zaradi tega nič škode ne bode in ker žitni trg sedaj na Poljanah ovira le promet proti klavnici. Sploh pa se Poljanski oddelek mesta nima pritoževati, ima klavnicu, vojašnice, mnogo šol itd. trgovina z malimi prašički pa itak še ostane na Poljanskem trgu, torej nasvetuje poročevalec, da se žitni trg premesti na Križevniški trg, trgovina z malimi prašički pa naj ostane, kakov doslej na Poljanskem trgu.

Obč. svet. Valentincič edvrne, da ga razlogi poročevalca niso nič prepričali o tem, da bi bilo dobro premestiti žitni trg s starega prostora. Žitni trg naj ostane tam, kjer je sedaj. Sploh pa manjka na Križevniškem trgu hlevov za živino, jedino večji hlev je Matevžetov hlev, kateri pa je itak prenapolnjen. Treba bode tedaj živino prizavati k vozem, nastala bode velika nesnaga, koristi pa prebivalci okolice Križevniškega trga nikake ne bodo imeli, kajti žitni semenj je jako majhen, neznaten. Promet proti klavnici ne ovira žitni trg čisto nič, in ako bi ga, naj se porine dol proti prostoru za g. Predoviča hišo. Trdil je poročevalec, da je ves promet v spodnjem kraju, a kaj ima isti od klavnice, od vojašnic, popolnem nič. Zatorej je govornik mnenja, naj žitni semenj ostane na sedanjem prostoru.

Obč. svet. Terček podpira predlog predgovornika. Prebivalci Križevniškega trga se bodo žitnega sejma kmalu tako naveličali, da bodo še prisili, naj se zopet na stari prostor preloži.

Obč. svet. Štrukelj pa se odločno izjavlja za predlog policijskega odseka. Cesta proti klavnici je posebno ob tržnih dneh jako tesna, ko se tam nakopičijo vozovi. On sam ima to priliko opazovati. Sploh pa ima Poljanska cesta že nekaj prometa, zakaj bi se drugim delom mesta tudi kaj ne privoščilo.

Obč. svet. Svetek je mnenja, da, ko so prebivalci tega dela i. 1874. složili prispevek za razrušenje Gačnikove hiše, niso samo mislili na oblešanje trga, nego mislili so tudi, da dobé za njih denarne žrtve kaj prometa, katerega v tem delu mesta, razun par starinarjev, ni nikakega. Prebivalci Poljanskega predmestja se pač zaradi premestitve ne bodo srdili, saj jim ne bode po nji Bog zna koliko škode.

Poročevalec obč. svet. Kunc se ne čudi, da gospodje, ki stanujejo blizu Poljanskega trga, o tej zadavi zagovarjajo „status quo“, a pravično je, da se tudi temu koncu mesta kaj nakloni, o čemur prebivalci sodijo, da jim bo na korist. Hlevi za živino se bodo že našli, taki so pri Nro. 1, pri Šikcu, pri Jurčku, pri „deutschen Ritter“ in še mnogo drugih se bo dobilo.

Pri glasovanju vzprejme se predlog policijskega odseka, da se premesti žitni semenj na Križevniški trg. (Konec prih.)

Domače stvari.

(S framasonskega zelnika.) Tako se glasi napis sinočemu dopisu „Slovenčevemu“ z dežele, v katerem duhovit ligaš na podlagi našega članka „Liberalizem“ z matematično preciznostjo dokazuje, da nismo slovenski „liberalci“ nič druga, nego pristaši framasonov, to je „tiste družbe, katera skazuje satanu božjo čast“. Posebno zani-

mivo v tem dopisu je še to, da se škofo in duhovniki v njem ne imenujejo več služabniki, ampak družabniki katoliške cerkve. Sic? Morda pa vendar ni v nevarnosti vera, ampak le izvestna dividenda, kali? V ostalem pa priporočamo čitanje tega famoznega dopisa vsakomur, kdor se hoče v teh žalostnih časih še pošteno in od srca — smejeti.

— (Res postalicae.) Kot kurijozum zabeležimo naj, da so poslali na Ljubljansko pošto pred kratkom ex-occo poštnega uradnika, ki si mora v gostilni s posredovsnjem tolmača naročevati jed in pijačo, ker ne ume niti slovenščine niti nemščine. Kako ta gospod opravlja potem svoj uradni posel, to povedal nam bo morda „Slovenčev“ glorifikator ere Pokorný-Corá!

— (Slovensko gledališče.) Opozarjamо še jedenkrat na današnjo petnajsto slovensko predstavo v deželnem gledališču. Gledališki list prijavili smo že včeraj ter opozarjamо posebno na deloma premenjene cene sedežev zadnjih vrst v parterji in na balkonu. Brez dvoma bode mična opereta privabila prav mnogo občinstva v gledališče.

— (Dolenjski železnici.) Kakor smo že poročali, delo pri dolenjskih železnicah napreduje precej dobro, ker je vreme prav ugodno. To velja posebno o zgradbah kolodvorskih poslopij. Železniška proga se dovršuje nekoliko bolj počasno, ker so zaradi neugodnih plačilnih razmer najboljši delavci ostavili delo, oziroma še vedno odhajajo. Tudi z dovozanjem materiala zaslužijo ljudje le malo, ker se večinoma dovaža na provizorično narejenem tiru.

— (Nove smotke.) V kratkem bodo se začele prodajati „kubé“ po 5 kr. Nove smotke so nekoliko manjše od starih, a bolj fine in so po obliki podobne smotkom „britanika“ imenovanim.

— (Ustanovni občni zbor ženske podružnice sv. Cirila in Metoda za Vrhniko) vršil se je 6. novembra v dvorani Vrhniške čitalnice. Gospa Marija Grudnova, katera ima največ zaslug, da se je ustanovila na Vrhniku ženska podružnica, poročala je o delovanji pripravljavnega odbora. Iz poročila je razvidno, da ima ta podružnica šest ustanovnic in da se je prvi stotak že poslal glavnemu vodstvu. V odbor bile so voljene: Za prvomestnico gospa Ana Lenarčičeva, za njeno namestnico gospa Mar. Gruden. Tajnica je gospodična Mici Kotnikova, njena namestnica gospodičina Jeaneta Vidičeva; blagajnica je gospodičina Mici Petričeva, njena namestnica gospodičina Ana Pourjeva. Ta odbor nam je porok, da se bode podružnica lepo razvitala. Delajo se že priprave za veselico, katera bode brezvonomo imela dober uspeh in blagajnico zopet malo napolnila. — Občni zbor sklenil je naslednjo resolucijo: „Ustanovni občni zbor ženske podružnice Vrhniške sv. Cirila in Metoda izraža popolno zaupanje vodstvu te družbe v Ljubljani in odobrava njegovo sedanje delovanje. On smatra za prvo nalogo, da se ohrani naša narodnost ob slovenskih mejah z vzdržavanjem otroških vrtov in šol v krajih, kjer se naša narodnost in vera v nevarnosti, ter odsvetuje ob sedanjih dohodkih ustanovljenje učiteljskega seminara v Ljubljani.“

— (Uboj.) V nedeljo stepli so se kmetski fantje v zgornjih Ribčeh v Kamniškem okraju. Janez Majcen bil je udarjen tako silno na glavo, da je umrl že drugi dan. Domnevnega ubijalca so že zaprli.

— (Nova postajica) odprla se je dné 13. t. m. mej postajama Logatec in Rakek za Planino in sicer za osobni i za omejeni prtljagni promet.

— (Spomlad — v jeseni.) V nekem vrtu v Vojsniku poleg Celja cvetó vsa jablana in hruške in celo nešplje.

— (Živinozdravnik v Kozjem.) Kmetijska družba štajerska ukrenila je v zadnji seji, da je deželnemu odboru nasvetovati, naj opusti deželno živinozdravniško mesto v Ljutomeru, ker je za ta kraj sistemizovala država takšno mesto, zato pa naj osnuje deželno živinozdravniško mesto v Kozjem.

— (Pogreb majorja Komela pl. Ščebra.) nepozabnega rodoljuba in pisatelja, bil je, kakor se nam poroča iz Gradca, jako veličasten. Po blagoslovjeni krsti zapel je mnogobrojni zbor članov akad. društva „Triglava“ lepo žalostinko, na kar se je sprevod razvrstil tako, da je pred krsto korakala polovica v to komandiranega bataljona, za krsto pa najprej žalujoči, za temi vojaški dostojanstveniki, mej katerimi smo videli komandanata

46. pešpolka pl. Führicha in mnogo drugih višjih častnikov. Potem so sledili Graški Slovenci, na čelu jih g. prof. dr. Krek, in pa deputacija akad. društva „Triglava“. Sprevod zaključila je druga polovica bataljona 46 polka, ki je združena s prvo pred pokopališčem oddala častuo salvo.

— (Koroškemu Parteitag.) Uradna „Klagenfurter Zeitung“ poroča o tem strankarskem shodu koroških Slovencev tako — čudno, da bodo koroški Slovenci, kakor se nam piše, naprosili naše državne poslance, da stavijo na vlogo primerno interpelacijo zaradi obnašanja koroške deželne vlade. — Ker so sklepi tega „Parteitaga“ preznačili za dobo, v kateri živimo, bavili se bodo tudi mi ž njimi še te dai v posebnem članku.

— (Koncert Goriške ženske podružnice sv. Cirila in Metoda) je prekosil, kakor se nam poroča, vse dosedanje jednake koncerte ter vsa pričakovanja. Obširni prostori „Goriške Čitalnice“ bili so natlačeno polni, da se ni bilo mogeče ganiti. Vstopnina znaša okoli 220 gld. Izvirni prolog deklamovala je mlada gdčna. Ema Ličen z dovršenostjo, ki bi delala čast vsaki umetnici; sicer je ta gospodična znana kot nenavadno nadarjena deklamovalka. — Duet iz „Prodane neveste“ svirali sta gdčna. Olga Premrou in g. Iv. Mercina v splošno zadovoljnost. — Mej glasbenim delom je najbolj ugajal duet za sopran in alt: „Duh ljubezni dvigni me“; peli sta ga gdčni. Potočnikova in Hanelova dovršeno, divno, očarljivo. Petje so spremljali: na goslih gdčna Avgusta Šantlova, na glasovirju gdčna. Olga Premrou, na harmoniju pa g. I. Mercina. — Ženski zbor: „Glej nad sto pesmi z gozdola leta“ in mešani zbor: „Spev srce nam dviga“ morala sta se ponoviti; moški zbor „Naša zastava“ se je manj posrečil. — Stritarjev prizor „Oderuh“ in vesela igra „Popolna žena“ igrala sta se z isto dovršenostjo, ki diči naše diletante. Čast in hvala jim! — Posebno pa je bilo naše občinstvo iznenađeno z dvema živima slikama, kaj takega še ni bilo v naši Čitalnici. Predočila se je živa slika sloveč Čermákové „Bosansko roblje“; poleg te pa so si naše dame sestavile drugo sliko, kakó uropane devojke vzemó slovó od domovine. Obči sliki sta se čudovito lepo posrečili; občinstvo je viharno ploskalo ter vedno in vedno zahtevalo, naj se sliki ponoviti; vsaka se je štrikrat ponovila. Pred vsako sliko čital je g. Klavžar obširen krasen in izvren uvod v vezani besedi. — Čast ženstvu, ki takó uzorno in požrtvovalno deluje za svoj narod!

— (Egiptovsk obelisk za Trst.) Poročali smo nedavno o 11 metrov visokem obelisku, katerega je že 1. 1847 poklonil mestu Tržaškemu tedanji avstrijski konzul v Aleksandriji vitez Laurin. Obelisk se zaradi tehničnih težkoč ni prepeljal v Trst, zdaj pa se je zopet začelo obravnavati o tej stvari in se je nadejati, da se bude konečno prepeljal obelisk v Trst in postavljal na kakem javnem trgu. Starinarji trdijo, da ima obelisk, ki je izdelan iz jednega kosa granita, jako veliko vrednost. Bržkone postavljal se bode na velikem trgu.

— (Tatvina ali izguba?) Te dni pripreljala je Lloydova ladija „Evterpa“ v Trst zaboljek zlata v vrednosti 3200 gld. Pri odkladanju blaga izginila je ta iz Aleksandrije došla pošiljatev brez sledu in sodi se, da je bila ukradena. Tržaška policija preiskuje stvar jako marljivo, a do sedaj še brezuspešno.

— (Slovanska zmaga v Istri.) Po srđitih bojih in dolgih mukah zmagali so junaki vrli volilci v Pomjanu pri občinskih volitvah in si priborili večino. Volilni boji v tej občini so — kakor pravi „Edinost“, kateri povzamemo to vest, — pristna slika nenanaravnih, nezdravih in žalostnih odnošajev po Istri. Koliko napora, jeze, razburjenja in nesreče je bilo treba, da so tamošnji Slovani si priborili to, kar jim gre samo ob sebi. Kaka agitacija je bila pri tej volitvi, razvidno je iz tega, da nekateri vodje naše stranke po štiri noči zaporedoma niso prišli v postelj. Častna zmaga bila je plačilo njihovega truda in zavednosti volilcev. Živelii!

Razne vesti.

* (Smětana in njegove opere.) Za dela slavnega češkega skladatelja kaže se tudi v nemških muzikalnih krogih veliko zanimanje, odkar je njegova „Prodana nevesta“ tako sijajno uspela na Dunaji. Dediči pokojnega Smětane in muzikalna

